

Esszéírás (rövid esszé)

- konkrét, lehatárolt téma (egy kisebb melléktémával)
- meghatározott terjedelem (**max. 18+2 sor**)
- szempontok (kompetenciák):
 - Tájékozódás térben és időben: **első bekezdés**
 - Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása
 - Forráshasználat (2 forrás)
 - Eseményeket alakító tényezők feltárása + kritikai és problémaközpontú gondolkodás
 - Feladatmegértés (formális)

A feladat megértése

A forrás és ismereteid alapján mutasd be, hogyan változott meg a kereszténység és a Római Birodalom viszonya a IV. század folyamán (**főtéma**) és indokold meg, miért következett be a változás (**melléktéma**)!

- elolvasom-megértem
- vázlatot írok (4-5 vázlatpont)
- az egyes vázlatpontok mellé szakkifejezéseket, dátumokat, helyszíneket + személyeket írok

Forráshasználat I.

„A következő napon [303. február 24.] császári rendeletet függesztettek ki, amely szerint a keresztény hitet valló emberek elveszítik minden polgári jogukat és tisztségüket. Kínzásoknak kell őket alávetni, bármilyen rendűek és állásúak is az illetők. [...] Valaki a rendeletet, bár nem helyesen, de nagy bátorsággal leszakította és darabokra tépte, [...] rögtön elhurcolták, és nemcsak megkínozták, hanem szabályszerűen meg is sütötték. A megégettetést csodálatos türelemmel viselte el.” (*Lactantius latin író*)

- elolvasom-megértem
- a témával kapcsolatos információt rögzítek a szövegből + fűzök hozzá egy kommentárt (ok, következmény, magyarázat stb.)

Forráshasználat II.

„Most, miután én, Constantinus [...] a közjóléttel és közbiztonsággal kapcsolatosan mindent megtárgyaltunk, [...] elsősorban azt rendeltük el, amiben az istenségnek kijáró tisztelet megnyilatkozik, hogy ti. a keresztényeknek is, és mindenkinek megengedjük, hogy szabadon azt a vallást kövessék, amelyiket akarják.” *(Türelmi rendelet)*

- **elolvasom-megértem**
- **a témával kapcsolatos információt rögzítek a szövegből + fűzök hozzá egy kommentárt (ok, következmény, magyarázat stb.)**

Eseményeket alakító tényezők...

- a forrás által nem érintett (2-3) vázlatpontokat kifejtem:
 - a témával kapcsolatos 2-3 információt rögzítek + fűzök hozzájuk egy-egy kommentárt (ok, következmény, magyarázat stb.)

Megoldás

Tájékozódás térben és időben (0-2 pont)

T Rögzíti a milánói ediktum (313) évszámát *vagy* az államvallássá válás idejét (4. sz. vége),
és rögzít *egy térbeli elemet* a témával kapcsolatban (pl. Palesztinában alakult ki a keresztény vallás, kezdetben főként a birodalom keleti részeiben terjedt el, főként a városokban terjedt gyorsan).

Kommunikáció, szaknyelv alkalmazása (0-4 pont)

K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: vallás, egyház, rendelet, keresztényüldözés, zsinat, államvallás stb.

K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.

Forráshasználat I. (0-3 pont)

F1 Rögzíti, hogy a IV. század legelején a Római Birodalomban üldözték a keresztényeket, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan: (a keresztények katakombákba kényszerültek, sokan vállalták a vértanúságot, az üldözések nem jártak eredménnyel, az üldözések egyik oka a császárkultusz megtagadása volt)

Forráshasználat II. (0-3 pont)

F2 Rögzíti, hogy Constantinus (Nagy Konstantin) rendeletben engedélyezte a keresztény vallás szabad gyakorlását, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. ezzel véget vetett a keresztényüldözésnek; egy látomásra hivatkozott; a kereszténységben támaszt látott saját hatalmának megerősítésében; ezután indulhatott meg az egyházszervezet kiépülése).

Eseményeket alakító tényezők feltárása I. (0-3 pont)

E1 Rögzíti, hogy a niceai zsinaton a császár elnökölt és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. a zsinatra a Birodalom minden részéről érkeztek püspökök, az egység érdekében elítélték Arius tanait, a zsinaton egységesítették a hitelveket / a hitvallást, elfogadták a Szentháromság tanát.)

Eseményeket alakító tényezők feltárása II. (0-3 pont)

E2 Rögzíti, hogy a IV. század végén Theodosius császár államvallássá tette a kereszténységet, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. üldözni kezdte a pogányokat; betiltotta a pogány szertartásokat / intézményeket; birodalma egységének fenntartását próbálta biztosítani).

Feladatmegértés (0-2)

~~Fm~~

~~A vizsgázó alapvetően a kereszténység államvallássá válását és annak háttérét mutatja be a Kr. u. 4. században.~~

Formalitás!!! 6-12 F+E pont → 2 pont

1-5 F+E pont → 1 pont

0F+E pont → 0 pont az egész feladatra